

Luku 11

Julkisen talouden vaikeudet

Oppikirjan sivut 89-93

Tehtävä 1

Mitä tarkoitetaan julkisen talouden kestävyysvajeella?

- **Julkisen talouden tulot ovat pitkällä aikavälillä menoja pienemmät.**
 - väestön ikääntyessä Suomen menot pitkällä aikavälillä kasvavat tuloja nopeammin
- **Ilman menojen leikkauksia tai verojen korotuksia tämä johtaa valtion pysyvään velkaantumiskierteeseen.**

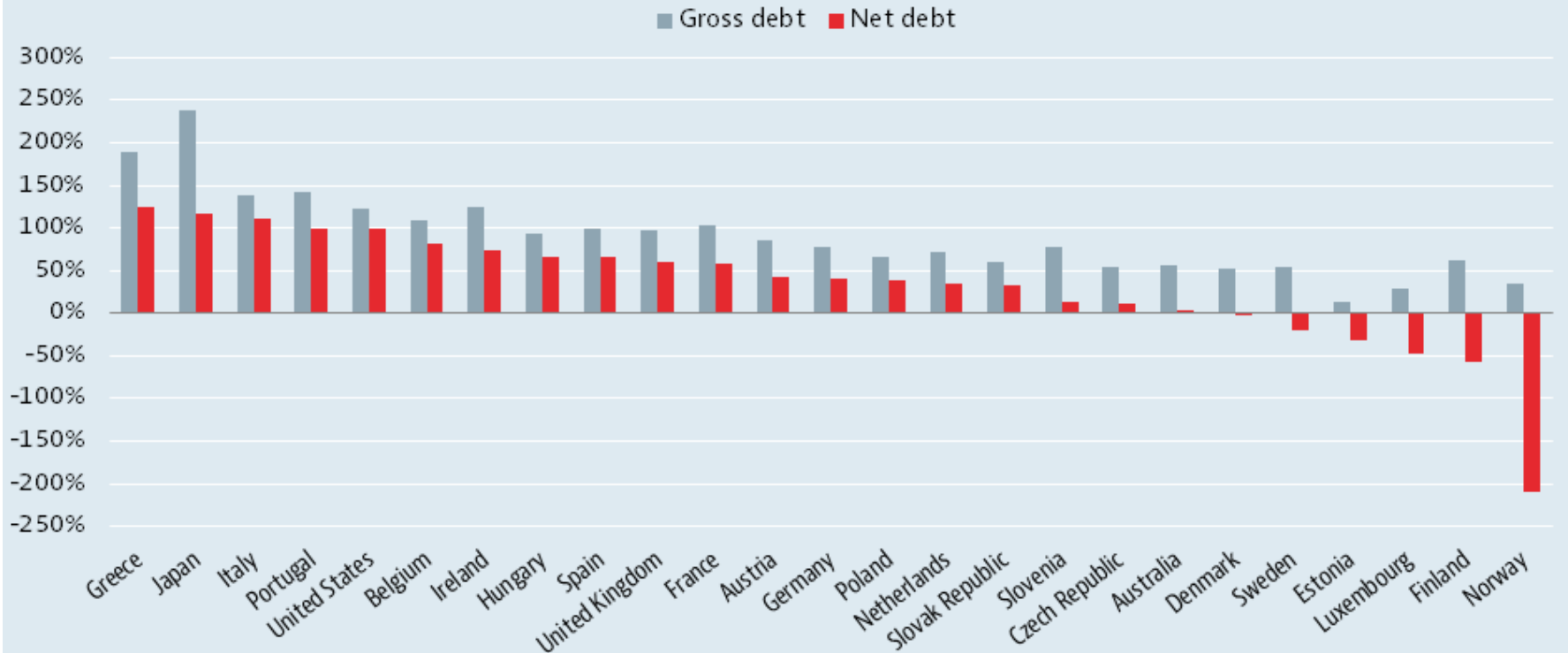
Tehtävä 2

Miten nettovelka eroaa bruttovelasta?

- **Bruttovelka tarkoittaa koko nimellisvelkaa eli velkaa kokonaisuudessaan.**
- **Nettovelka huomioi myös velallisen mahdollisen omaisuuden ja hänen muille tahoille lainaamansa rahat.**
- **Esimerkki:**
 - **Jos henkilöllä on asuntovelkaa 100 000 euroa, se on hänen bruttovelkansa.**
 - **Jos samaan aikaan henkilöllä on omaisuutta pankkitilillä 10 000 € ja lainasaamisia muilta 20 000 €, hänen nettovelkansa on 70 000 €.**

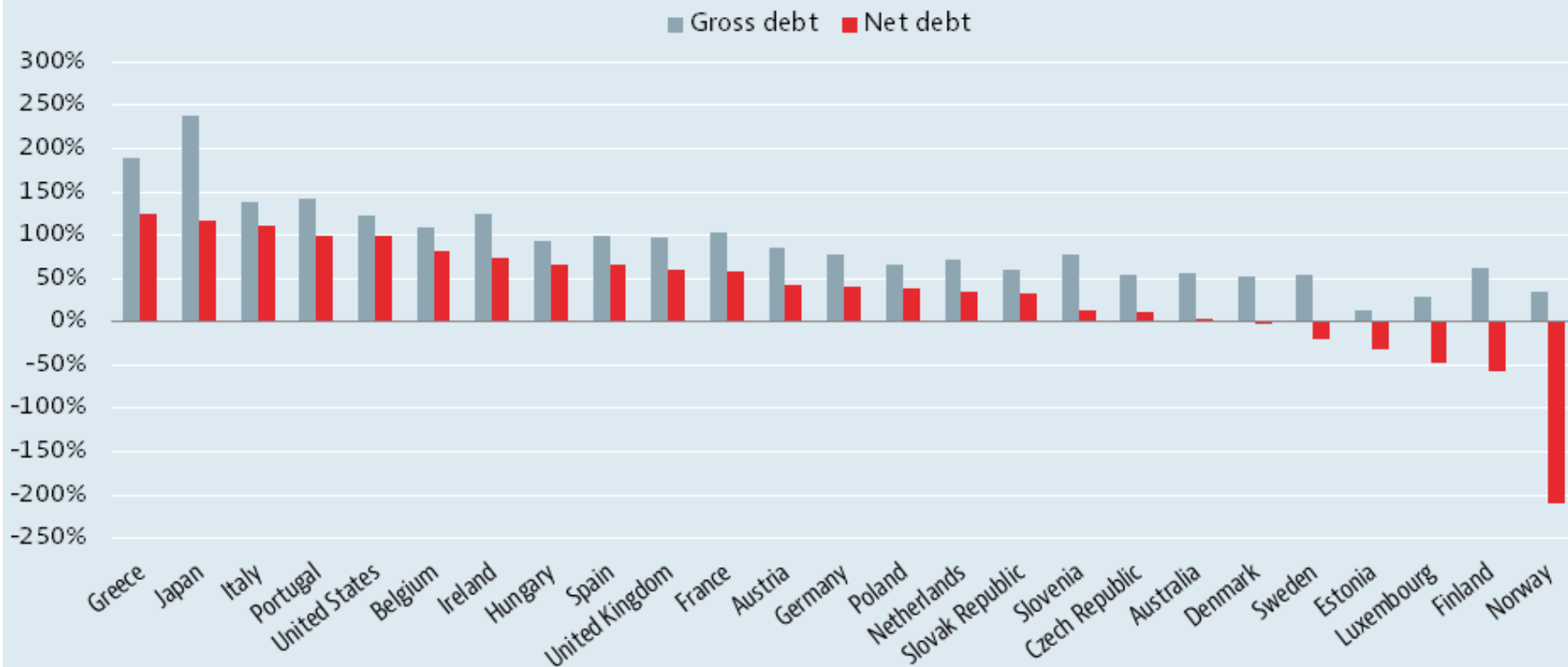
Julkisen brutto- ja nettovelan suhde bruttokansantuotteeseen (2013)

Figure 1: Gross and net government debt as a percentage of GDP in 2013

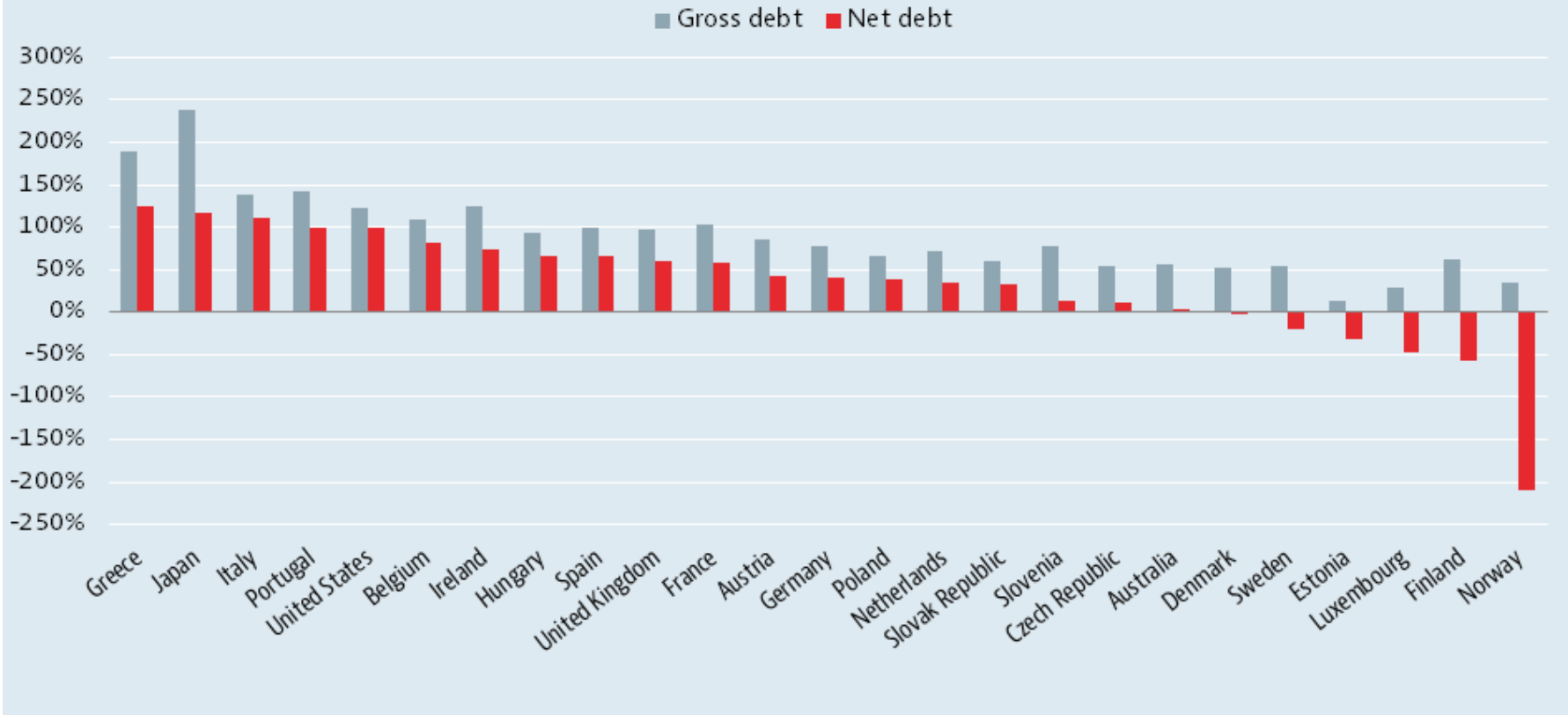
Missä maissa bruttovelka suhteessa bkt:hen oli korkea?

Figure 1: Gross and net government debt as a percentage of GDP in 2013

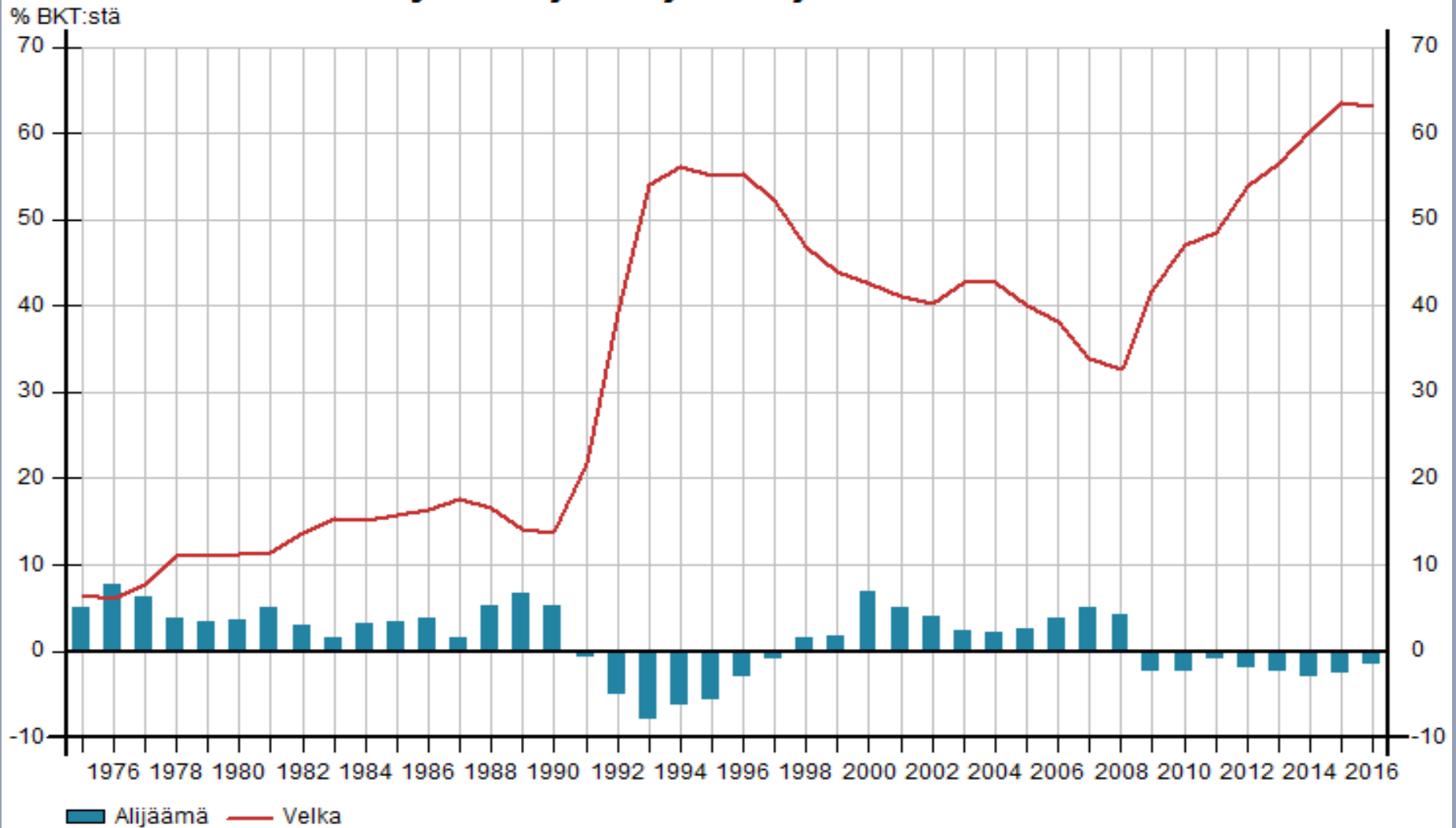

Mitkä maat olivat tilaston mukaan velattomia?

Figure 1: Gross and net government debt as a percentage of GDP in 2013

Julkisyhteisöjen alijäämä ja velka 1975-2016

Tilastokeskus / Julkisyhteisöjen alijäämä ja velka

Tehtävä 3

Laadi lista, josta käyvät ilmi kuntien taloudellisten ongelmien syyt.

- **Kuntien lakisääteisten tehtävien kasvu.**
 - Valtionosuudet eivät ole nousseet samassa suhteessa kuin kunnan tehtävät ovat kasvaneet ja yleinen hintataso on noussut.
- **Talouden taantuminen:**
 - Valtion tulot pienenevät ja niiden mahdollisuudet tukea kuntien heikkenevät.
 - Kuntien saama rahamäärä kunnallisverosta ja yhteisöveron tuotosta pienenee laskukaudella.
- **Valtio on laskenut valtion tuloveroa, mikä on pienentänyt verokertymää.**
 - Valtion mahdollisuudet rahoittaa kuntia ovat heikentyneet.
- **Ikärakenteen muutos vähentää kuntien tuloja ja muuttaa menojen suhdetta.**
 - Lisääntyvät vanhustenhoitomenojen vuoksi raha muihin menoihin pienenee.

Tehtävä 4

Pohdi, miten kuntien taloutta voitaisiin kohentaa.

- **Pohdi parin kanssa tilannetta Kouvolan osalta.**
- **Ehdottakaa kolmea konkreettista keinoa, joilla Kouvolan talous-tilannetta voitaisiin parantaa.**
- **Kirjoittakaa ne socrativeen.**
- **Room 273010.**

Tehtävä 4

Pohdi, miten kuntien taloutta voitaisiin kohentaa.

- **Moni kunta on nostanut kunnallisveron tasoa.**
- **Kunnat ovat heikentäneet palveluiden tasoa.**
- **Monia kunnallisia palveluita on yksityistetty ja ne on alistettu vapaalle kilpailulle kilpailusäädösten mukaisesti.**
- **Kuntia on yhdistetty haettaessa tehokkuutta kuntien toimintaan.**
- **Pyrkimys tehostaa kuntien toimintaa: sama työn tulos pyritään saamaan aikaan pienemmillä resursseilla tai suurempi työn tulos pyritään saamaan entisillä resursseilla.**
- **Sote-uudistus muuttanee suuresti kuntien tehtäviä ja taloutta.**